

“Stoiber polaritzaria la societat”

El canceller federal Gerhard Schröder (SPD, socialdemòcrata) ens parla sobre la lluita de poder en la CDU (Unió Demòcrata-Cristiana), l'augment de l'atur i les seues possibilitats de ser reelegit a les eleccions a la Cancelleria del 22 de setembre. Contra Schröder lluitarà el candidat conservador recentment escollit, Edmund Stoiber, que ha vist com fa unes setmanes per primer cop algunes enquestes li donaven la victòria.

Gerhard Schröder és canceller d'Alemanya des de 1998, amb un govern de coalició entre socialdemòcrates i ecologistes, i es presenta a la reelecció als comicis del 22 de setembre.

Senyor canceller federal, sou considerat un expert a l'hora de respondre a qüestions referents al poder. La lluita en la CDU per la candidatura ha acabat. Com valoreu el resultat?

—El que ha passat es pot denominar tranquil·lament com un *unfriendly takeover*, és a dir, una presa de poder poc amistosa en la CDU duta a terme per la CSU (Unió Cristiana Social). La CDU no sols està a punt d'abandonar una presidenta de partit, sinó també de renunciar a un tros de la seua d'identitat.

—Edmund Stoiber és a Baviera un cap de govern amb èxit. És un pragmàtic declarat que no sols vol fer-ho tot d'una altra manera, sinó també molt millor. Es tracta d'una versió conservadora de Gerhard Schröder. És un adversari temible?

—De segur que no. Pertany a l'elit dirigent de l'era Kohl i és exactament cap allà on vol tornar. Ell està a favor de radicalitzar la dreta democràtica i d'allunyar-se del centre.

—Ara, en lloc d'Angela Merkel, tenim Stoiber. Això canvia molt la campanya electoral de l'SPD?

—Sí, en el sentit que hi ha hagut una apropiació de la CDU per part de la CSU pel que fa a contingut i figures. Es tracta d'una radicalització de la dreta democràtica. Penseu, per exemple, en la llei d'immigració o les qüestions relacionades amb les parelles de fet homosexuals, la llei de ciutadania o la seguretat interior. Un candidat com Stoiber polaritzaria la societat.

—Cal anar-se'n molt a la dreta per superar Otto Schily [el socialdemòcrata ministre de l'Interior].

—Schily ha estructurat, amb el meu suport exprés, un equilibri raonable i necessari entre les llibertats personals, d'una banda, i les necessitats per a la seguretat, de l'altra. La discussió sobre aquestes qüestions, la contemplem amb serenitat.

—El balanç de la vostra política ha estat irregular. Els primers cent dies va dominar el caos, després vau combatre amb èxit la reforma fiscal preparada per la CDU al Bundesrat, abans que continuara la reforma de les pensions... I punt final.

L'atur és el tema que més pot afectar la campanya de Schröder. Ara hi ha 3,9 milions d'aturats i Schröder va dir fa quatre anys que no merexia ser reescollit si no baixaven fins a 3,5.

“Edmund Stoiber pertany a l'elit dirigent de l'era Kohl i és exactament cap allà on vol tornar”

—Pense que feu una valoració totalment equivocada dels tres anys. D'altra banda, ningú no hauria d'assumir mai un govern sota càrregues tan grans.

—Parleu d'Oskar Lafontaine, el vostre enemic íntim i company de partit?

—No. Us recorde que l'I de gener del 1999 ja havíem d'assumir la presidència de la UE, en aquella època havíem de fer la previsió financera fins al 2006 i després calia, sobretot, decidir la necessària participació en la guerra de Kosovo. Que la marxa del que aleshores era el president del partit, Lafontaine, va representar una càrrega, ningú no ho dubta.

—El vostre lema és “els culpables sempre són els altres”?

—Jo no negue de cap manera que ens vam equivocar al principi. Però després hem fet una reforma fiscal sense parió a Europa, i en la reforma de les pensions hem reeixit a ajuntar el procediment de contribució i les

mesures privades sota el principi de la provisió de fons. Aquest és, sens dubte, un autèntic canvi del sistema, aconseguit contra forces socials molt perseverants, el qual assegura la renda per a les persones grans amb vista al desenvolupament demogràfic i que és sostenible per als més joves.

—Tot plegat, un pas més aviat petit.

—Vostè en diu petit; jo en dic gran. Nosaltres hem reeixit on els altres no han fet més que parlar. I, a més a més, hem elaborat una llei de ciutadania moderna, hem tret les parelles de fet homosexuals de la discriminació en què es trobaven. Finalment, estem realment a punt de fer una llei d'immigració moderna.

—Serem del tot respectuosos davant de tants i tan grans fets.

—El problema és real. Tot això no es reconeix.

—Potser té a veure amb una frase seva que li pesa com un llast sobre el més greu de tots els problemes. Citem parau-

les de quan es presentà candidat a canceller de l'SPD el 1998: "Si no aconseguim reduir significativament l'índex d'atur, aleshores ni mereixerem ser elegits de nou, ni ho serem." Es prometia reduir l'atur a 3,5 milions de persones.

—En les condicions en què aquesta frase va ser pronunciada, hauria estat possible d'aconseguir la meta. Tanmateix, si compareu l'índex d'atur, el desembre de 1997 teníem una mica per damunt de 4,5 milions d'aturats, el desembre de 1998 encara 4,2, i ara tenim 3,9. És cert que és molt.

—Tant se val. Us oprimeix aquesta gran frase d'aleshores com si estiguera inscrita en pedra?

—És clar, m'opremeix en la mesura que us explicaré, i és que va ser pronunciada davant un rerefons de dades econòmiques ben concretes, que han canviat internacionalment.

—Creu amb tota sinceritat que la xifra total de quatre milions d'aturats depèn de la conjuntura mundial? Quin percentatge ha estat produït a casa nostra?

—Produït a casa significaria que hem dut a terme una política econòmica i financera errada, i això no és cert. Si observa la política fiscal, veurà que no hi ha hagut cap pla que prenguera tant en consideració les necessitats competitives de les empreses alemanyes. I hem reforçat les partides pressupostàries destinades a inversió i creixement.

—Però el llinard d'atur de llarga durada dels setze anys de govern de Kohl no baixa amb això.

—Si contempla les darreres xifres constatarà que abans, després de cada fluctuació conjuntural, ens havíem d'enfrontar amb un augment de l'atur. Per primera vegada, això sembla que ha canviat. En les xifres de desembre de 2001 trobem una reducció significativa de l'atur de llarga durada, entre els majors de 50 anys i més encara entre els de més de 55.

—A Saxònia-Anhalt són un dinou per cent de la població activa...

—Em referesc a la República Federal. De què estem parlant?

—D'unes xifres d'atur terriblement altes.

—Li he donat algunes dades, les quals li demanaria que tinguera ben

presentats. A més a més, estem consolidant amb força el pressupost de l'estat, una antiga exigència de tot aquell que s'inclina més per una política econòmica basada en l'oferta.

—En això, serem flexibles.

—Jo també ho sóc. Ningú que s'ocupe de la qüestió ens ha negat el respecte. Estem fent retrocedir el nou endeutament constantment, en els pròxims anys al voltant de cinc mil milions d'euros. Aquest conjunt de factors permet al Banc Central a Frankfurt practicar una política d'interessos raonable.

—I n'hi ha prou?

—Ara li diré el que també hem de fer. Abans de res, veig la necessitat de la qualificació professional, que està fixada en l'Aliança per l'Ocupació, i l'estat hi fa el que pot.

—Amb un pla que allibere els salaris baixos dels alts impostos complementaris, de manera que siga lucratiu treballar en comptes de continuar sent aturat?

—Exacte. I l'estat hi ha de fer alguna cosa.

—La paraula clau és salari combinat. Ens sorprèn que aquest enfocament de solució siga redescobert ara, al final del període legislatiu, quan ja des d'un principi hi havia documents que auguraven l'èxit.

—El que es va proposar al seu moment hauria estat una solució de subvenció permanent, que hauria costat entre deu i quinze mil milions d'euros l'any.

—Però la lògica era temptadora, ja que els impostos complementaris salarials són massa alts a Alemanya. Els llocs de treball amb salaris baixos no originen aquests impostos. En comptes d'una subvenció salarial es tractava més aviat d'una reducció dels impostos salarials per a aquesta clientela.

—És cert que no es tracta d'una subvenció salarial en el sentit clàssic, sinó que l'estat alleugerisca el treballador de les contribucions socials, la remuneració neta de les quals serà d'aquesta manera tan alta que per a ells serà més interessant tenir una ocupació que rebre l'ajuda social. Si es fa això, s'ha de controlar que l'actual aturat no refuse el treball que se li pot exigir.

—I això què vol dir?

—Exigirem amb molta insistència que aquell que fins ara no volia acceptar cap treball ho faci d'ara endavant.

—Els verds demanen un paquet urgent per al salari combinat que costarà 1.500 milions d'euros. No és aquest el camí adequat per aconseguir èxits ràpids i palpables en el mercat laboral?

—Els verds desapareixen, com de costum, més enllà de la meta. La seua mentalitat de subvencions és exagerada. Així no es pot avançar.

—Com expliqueu que, d'un temps ençà, predomine la impressió que el govern federal ha decidit que, fins al 22 de setembre, és millor no fer res per evitar els errors greus?

—Això és fals i, a més, injust, ja que sembla que ningú veu que tot just hem dut a terme el Segon Pacte de Solidaritat i l'equilibri financer dels *länder*. Ningú ha considerat que s'ha elaborat la llei d'abandonament de l'energia nuclear. Hem donat el senyal d'eixida a la reforma del finançament municipal. Estem negociant l'esborrany per a la regulació de la immigració. Hem presentat una llei complementària a la llei de protecció de la natura. Hem fet molt en la política sanitària.

—Podria ser que el canceller federal Gerhard Schröder fóra percebut d'una manera molt més crítica que en els anys anteriors?

—Pel que fa a la valoració de la meua persona, no existeixen grans problemes. Però hom no s'hauria de relaxar.

—Helmut Kohl va dir una vegada que ell presidia un càrrec glacial. Teniu ja també una mica de fred?

—No, no en tinc. Però aquest càrrec arrossega amb ell la crítica, per dir-ho d'alguna manera. I això està bé.

—No éreu abans de bon tros una altra persona, algú senzillament més creatiu i menys convencional?

—Sense dubte. Quan hom és responsable d'un determinat àmbit, per exemple d'un país, ha d'actuar d'una manera diferent.

—En lloc de l'antic regne de la fantasia, ara tenim la "política del pols ferm".

"Si pot ser, continuarem formant govern amb els verds. Però també és important saber que els socialdemòcrates tenim altres opcions."

—El pols ferm va ser una imatge que volia expressar que no podíem ni havíem de reaccionar amb nerviosisme davant les receptes que ens recomanaven.

—L'11 de setembre de 2001 ha menat a una aturada mundial, que ha provocat a la República Federal un gran desgast d'energies. També aquí s'ha fet tot bé?

—En qualsevol cas, res no s'ha fet malament del tot.

—El terme "solidaritat il·limitada" va ser, de fet, una condició indispensable per assegurar-se un cert marge de maniobra dins de l'aliança contra el terrorisme?

—El concepte volia expressar que no sols estàvem amb el talonari preparat com abans, sinó que prendríem part també en les mesures militars. Ara bé, no en aventures.

—Hi ha soldats alemanys a Macedònia, a l'Afganistan i a l'estret al costat de Somàlia. Acaba aquí la cosa?

—Hem tret el que podíem oferir, i això ho saben els nostres socis.

—Quan vau assumir el càrrec fa tres anys, anava lligada a vostè la imatge d'un canceller federal marcat per la política interior. Ja abans de l'11 de setembre, però, s'acumulaven les opinions d'aquells que us retreien sucumbir al

"Amb 'solidaritat il·limitada' volíem dir que també prendríem part en les mesures militars. Ara bé, no en aventures"

mateix reflex de fugida que el vostre predecessor i d'anar a la deriva per l'ampli món.

—El problema és que la meitat de la meua jornada laboral està, en efecte, determinada per la política exterior. Tot i això, jo no diria que les prioritats s'hagen desplaçat.

—Es pot guanyar les eleccions a Alemanya amb un catàleg de prestacions centrat en la política exterior? Tenim

l'exemple de George Bush pare. Aquest havia mostrat al començament dels anys noranta uns resultats considerables a escala mundial, però va arribar un home gairebé desconegut que li deien Bill Clinton, i va guanyar, malgrat tot, les eleccions.

—No crec que aquest perill existesca en el meu cas.

—En la campanya electoral amb què va guanyar Bill Clinton, hi havia el lema següent: "It's the economy, stupid!", això és, "es tracta d'economia, estúpid", i no de cap altra cosa. No li fa pensar?

—Sí, em preocupa. Però resulta diferent atacar des de l'oposició que presentar-se davant els electors amb un balanç, com jo considere, important.

—Continua sent per a vostè la coalició roig-verda la primera alternativa?

—Si pot ser, continuarem. Però també és important saber que l'SPD té altres opcions.

—El cap de l'FDP (liberals), Guido Westerwelle...

—Diguem-ne que no és una persona ignorada.

—Gregor Gysi, l'home del PDS (Partit del Socialisme Democràtic, ex-comunistes), tampoc?

—M'agradaria deixar-ho ben clar. El PDS no és un partit amb el qual hom puga formar quelcom a causa de la concepció que té d'aquest país en política exterior, social, econòmica i de seguretat.

—Vau ser el primer canceller que, amb una elecció, va substituir un altre canceller. Podria ser que fóreu també el primer que després d'una legislatura fóra substituït?

—No, perquè estic segur que els alemanys saben que la paralització del país va ser provocada per aquells que ara aspiren al poder, inclòs el senyor Stoiber. Les electores i els electors no en faran pastor al llop.

—Senyor canceller federal, us agraïm aquesta conversa.

Stefan Aust
Hans-Joachim Noack
Gabor Steingart

© Der Spiegel

Traducció: Àngels Giménez